

1. Kesän luomutarkastukset
2. Kasvukauden aikainen kasvusto-
käynti viljelysuunnitelman perus-
taksi
3. Luomunaudasta kiinnostuneille
4. Täydennyskylvöt
5. Korjuuaika/laidunruoho/raaka-
ainenäytteet
6. Perinnebiotooppi- ja luonnon mo-
nimuotoisuusalueet
7. Tiedotusta Facebookissa

1. Kesän luomutarkastukset

Kasvukaudella tehdään huomattava osa vuoden luomutuotantotarkastuksista. Tarkastuksen sujuvuuden varmistamiseksi kannattaa tarvittavat paperit kaivella esille ja tarkistaa niiden ajantasaisuus ennen kuin tarkastaja saapuu pihaan. Eviran luomutiloille keväällä laittamassa viljelijäkirjeessä on luettelo kasvituotannon tarkastuksessa tarvittavista dokumenteista ja se on hyvä käydä tarkkaan läpi. Eriytyisen tärkeää on muistaa tehdä varastoinventaario ja kirjata muistiin kaikki varastoista löytyvät tuotantopanokset ja tuotteet. Myös omien eläinten käyttöön tarkoitettujen rehujen varastomäärät tulee olla selvillä.

Tiloilla, joiden eläimetkin kuuluvat luomuvalvontaan, tarkastetaan lisäksi eläinpuolen muistiinpanot. Sitä varten tarvitaan:

- Lista edellisen tarkastuksen jälkeen ostetuista ja myydyistä eläimistä: ovatko olleet luomuja vai tavanomaisia, liitteeksi vaatimuksenmukaisuusvakuutukset ja asiakirjaselvitykset. Jos ostoja

ja myyntejä on paljon, olisi hyvä tulostaa Ammusta/Elmeristä lista ko. eläimistä tarkastajalle pöytäkirjan liitteeksi.

- Lista eläimistä, jotka ovat vielä siirtymävaiheessa
- Eläinmäärien laskennan nopeuttamiseksi kannattaa tulostaa Ammusta/Elmeristä myös listaus sukupuolittain ja ikäryhmittäin (alle 8 kk, 8-24 kk ja yli 24 kk)
- Valmiiksi lasketut rehunkulutukset eläinryhmittäin: edellisen tarkastuksen jälkeen käytetyt luomurehut kg ka ja sv-rehut kg ka (sv1 ja sv2 erikseen), myös karkearehu – väkirehu %
- Tarkista tuotevirtakirjanpito: tuotetut ja ostetut rehut, liitteeksi kuitit ja rahtikirjat, tuoteselosteet, vaatimuksenmukaisuusvakuutukset ja asiakirjaselvitykset (muista myös suola, kivennäiset yms.)
- Laske varastotase rehuille
- Maatalousperäisen kuivikkeen (olki, helpi) määrät ja hankintapaikat
- Nuorten eläinten juotto: vieroituspäivät, erilleen lypsyt, mahdolliset juomarehut
- Käytetyt rehun säilöntäaineet
- Lääkekirjanpito: varoaikojen kirjaus, eläinten merkintä, hoitokertojen määrä/12 kk
- Käytetyt pesu- ja desinfiointiaineet
- Ulkoilukirjanpito
- Eläintenhoitosuunnitelma

Suurin osa luomutilojen saamista huomautuksista koskee nimenomaan muistiinpanopuolta (ks. Luonnonmukaisen tuotannon valvontaraportti 2013 www.evira.fi), joten niiden tekemiseen on järkevää paneutua kunnolla. Selkeillä muistiinpanoilla lyhennetään tarkastukseen kuluva aikaa, mikä tarkoittaa myös pienempää tarkastusmaksua. Luomuasiantuntijamme auttavat mielellään kirjauksiin liittyvissä kysymyksissä.

2. Kasvukauden aikainen kasvustokäynti viljelysuunnitelman perustaksi

Viljelysuunnitteluhan alkaa tilan tarpeista, olosuhteista ja mahdollisuuksista. Perussuunnitelmaa kuitenkin tarkennetaan vuosittain. Kasvustojen tarkkailu ja viljelytoimien oikea ajoitus ovat ensiarvoisen tärkeitä hyvän ja taloudellisen lopputuloksen saavuttamiseksi. Oivana apuna näihin kaikkiin toimii kesäaikainen kasvustokäynti, jonka voi tehdä yhdessä ProAgrian luomuasiantuntijan kanssa. Moni on kokenut käynnin hyödylliseksi jo senkin vuoksi, että peltoja tulee kierrettyä läpi toisen ihmisen kanssa, joka katsoo asioita ehkä uudesta näkökulmasta.

Kasvustokäynnillä tarkastellaan kasvustojen tiheyttä, rikkakasvitilannetta, tauti- ja tuholaispainetta, maan kasvukuntoa, mahdollisia ravinnepuutoksia ja tehdään satoarvioita. Yhdessä pohditaan kasvijäiseksia, lajikkeita ja oikeaa korjuuajankohtaa sekä toiminnan tehostamisen mahdollisuuksia suhteessa tilan tuotantomuotoon ja strategioihin. Käynnistä laaditaan myös raportti toimenpidesuosituksineen, joten jotain kättä pidempääkin siitä jää.

Jos kiinnostuit, ota yhteyttä alueesi luomukasvin-tuotannon asiantuntijaan.

3. Luomunaudasta kiinnostuneille

Luomunaudanlihan tuotannon hyvät toimintatavat oppaan nettiversio ilmestyy alkukesästä. Oppaan ovat laatineet ProAgrian Luomuasiantuntijat ja siinä kerrotaan käytännönläheisesti asioista, jotka tulee ottaa huomioon siirrettäessä naudanlihan tuotantoa luomuun. Vinkkejä ja tarkennuksia oppaasta löytyy varmasti jo pidemmänkin aikaa luomunautoja kasvattaneelle. Seuraa Facebookia ja ProAgrian nettisivuja!

4. Täydennyskylvöt

Täydennyskylvöjä kannattaa tehdä nurmiin, vaikka tulos vaihtelee olosuhteiden mukaan. Täydennyskylvöt parantavat sadon määrää ja laatua, vähentävät rikkojen määrää ja nurmen ikää saadaan pidennettyä. Täydennyskylvöjen onnistuminen riippuu enemmän uuden kasvuston kasvutilasta ja nurmen käsittelystä täydennysvuonna kuin kylvöajankohdasta. Täydennyskylvöihin kannattaa käyttää

timotei-nurminata/ruokonata/englannin raiheinä seoksia, jossa apilat mukana. Käyttötarkoituksen mukaan seosta yhteensä 5-25 kg/ha. Jos kosteusolosuhteet ovat kunnossa, täydennyskylvöä kannattaa kokeilla myös 1. säilörehu sadon jälkeen. Seuraavaa vuotta silmällä pitäen viimeisiä täydennyskylvöjä voi tehdä kasvukauden jälkeen, kun maan pinta on jo pikkaisen kohmeessa.

5. Korjuuaika/laidunruoho/raaka-ainenäytteet

Ennen rehun tekoa ja rehua korjattaessa kannattaa ottaa säilörehun korjuuainenäytteitä/raaka-ainetai laidunruohonäytteitä. Näillä tuloksilla saadaan ennakkotietoa säilörehun tai laidunruohon korjuuajankohdasta, sulavuudesta, valkuaispitoisuudesta, kuidusta ja kuiva-ainepitoisuudesta.

Näytteitä voi lähettää valiolaiset maidontuottajat Artturi palveluun joko maitoauton mukana tai osoitteeseen Valio oy aluelaboratorio, PL 337, 60101 Seinäjoki (meijeri maksaa Valiolaisille tuottajilleen puolet korjuuaika, raaka-aine kuten myös valmiin rehun normaalianalyseistä). Analyysijä tekevät myös Seilab, Topeeka 47, 60800 Kauhajoki tai Novalab Oy, Lepolantie 9, 03600 Karkkila tai Viljavuuspalvelu Graanintie 7, PL 500, 50101 Mikkelin tai Suomen ympäristöpalvelu, Sammonkatu 8, 90570 Oulu. Tuloksien aikatauluissa, sisällössä ja hinnoissa on eroja. Rehunäytesaatekorttiin on tärkeää merkitä rehu- ja kasvilajitiedot, koska ne vaikuttavat siihen mitä näytteestä analysoidaan.

Näytteen otto: kasvustosta/karholta/kuormasta/lohkoilta kerätään edustava näyte ennen korjuuta/paalausta, osanäytteet sekoitetaan ja laitetaan pus-

siin, pussi toimitetaan analysoitavaksi mieluummin alkuvuikosta, saatekorttiin raaka-ainenäyte/korjuu-aika/laidunruohonäyte, onko apilaa tai muita pal-kokasveja.

6. Perinnebiotooppi- ja luonnon moni-muotoisuusalueet

Monella luomutilalla on perinnebiotooppi- ja lu-mo-alueita. Näitä koskevat sopimukset ovat myös menossa ensi keväänä uusiksi, koska tukijärjestel-mä muuttuu. Uusiin sopimukseen tarvitaan uudet hoitosuunnitelmat, joiden valmistelu kannattaa aloittaa jo tänä kesänä tehtävällä maastokäynnillä. Maastokäynnin aikana pystytään havainnoimaan alueen erityispiirteet ja laatimaan alueen hoidon kannalta mahdollisimman toimiva suunnitelma.

Ole siis hyvissä ajoin yhteydessä suunnitelman laatijaan:

ProAgria Etelä-Savo, Saara Ryhänen saara.ryha-nen@proagria.fi, puh. 040 486 8237,

ProAgria Pohjois-Karjala, Päivi Jokinen paivi.joki-nen@proagria.fi 040 301 2409,

ProAgria Pohjois-Savo, Sinikka Jokela sinikka.joke-la@proagria.fi 0400 571 643.

7. Tiedotusta Facebookissa

Luomutiloille suunnatuista tapahtumista ja muista ajankohtaisista asioista tiedotetaan jatkossa myös ProAgrian yhteisillä Facebook-sivuilla. Käy tykkää-mässä ja saat uutiset heti tiedoksesi.

Tapahtumat

Etelä-Savon kesän kasvusto- ja pellonpiennarpäivät 2014

27.6. klo 10-13. Luomuviljojen lajikkeiden havaintokokeet, Otavan koulutila, Kesäkuun loppupuoli, Työnäytös: Riviväliharaus monivuotisten rikkakasvien hallinnassa herne-vehnä- ja vehnäkasvustoissa, Joroinen

10.7. klo 10-13 Emolehmien laidunpäivä, Petri Rouhiainen, Juva

18.7. klo 10-13 Työnäytös: Liete- ja kuivalannan levitys, Harjun Luomu Oy, Haukivuori

Heinä-elokuu Lehmien laidunpäivä ja sinimailanen, Markku & Sanna Hämäläinen, Kerimäki

Seuraa tarkemmat päivämäärät nettisivuillamme jota kautta myös ilmoittautumiset viimeistään viikkoa ennen tapahtumaa.

Jos olet kiinnostunut riviväliharausnäytöksestä, ilmoittaudu heti Arja Nykäselle (arja.nykanen@pro-agria.fi, p. 0400-429 089) ja saat tekstiviestin tapahtumapäivästä, koska se tiedetään vasta muutama päivä ennen näytöstä, jotta ajoitus on oikea.

Tapahtumat, jatkuu

Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon tapahtumat:

1.-3.7. **opintomatka Okra maaseutunäyttely**, Oripää ja tilavierailut (RAE-hanke) <http://rae.savonia.fi> tai pohjois-karjala.proagria.fi.

Pohjois-Savosta Iisalimesta Kuopion kautta myös retki Okraan. Ilmoittautumiset arja.ruokojarvi@savonia.fi tai puh. 044 785 5569

12.8. klo 9:00-11:00 pellonpiennarpäivä Mutanen Jouni, Halla-ahontie 13, 80510 Onttola, tilalla on puutarhakasveja, (herne-kauraseoskasvustoja) kuralajikekoe, maanrakenne asiat (RAE-hanke)

12.8. klo 13:00-15:00 tutustuminen luomuemolehmä tilalle, Taru ja Markus Hjalmarsson, Suvisrannantie 41 B 83500 Outokumpu

13.8. klo 10:00 pellonpiennarpäivä Mäntyniemen kartano Erkki Lindeberg Salaneuvoksentie 3, 59800 Kesälahti, tilalla vehnän lajikekoe, Ravinnekaappari-hankkeen esittelyä (RAE-hanke)

20.8. Savo-Karjalan luomuyhdistyksen ja Pohjois-Karjalan hankkeiden yhteinen grilli-ilta klo 17.30 ja virallinen ohjelma alkaa klo 18.00 Saarilan maatilamatkailu, Hanintie 4, 83700 Polvijärvi

2.8. Avoimet ovat Lammastilalla, Sirolan Outin tilalla, Sininentie 553, 82600 Tohmajärvi, (Ekotassu)

23.8. Muurikki, Koivikon kartano, Koivikontie, 82430 Puhos (karjakerhon/faba eläinnäyttely)

”Suomen luonnon päivänä tapahtumia on luomutiloilla ympäri Suomea, lähimmät ovat Karjatila Karhinen Polvijärvellä ja Siilinärvellä Laitilanmäen luomutila Hannu Laitinen” Katso tarkemmin: <http://luomuailmanmuuta.fi/suomen-luonnon-paiva/> ”

Seuraa Pohjois-Karjalassa koulutuskalenteria www.ajuri.fi ja Pohjois-Savossa www.laari.info tai www.sivujamme.

Ota yhteyttä
oman alueesi
luomuasiiantuntijoihin

ProAgria Etelä-Savo

Arja Nykänen, p. 0400 429 089, luomukasvintuotannon erityisasiantuntija, peltokasvit, havaintokokeet, itäinen E-Savo

Sari Heltelä, p. 040 593 7528, lammastuotannon erityisasiantuntija, lammastuotanto

Juha-Antti Kotimäki, p. 050 301 1752, luomukasvintuotannon erityisasiantuntija, peltokasvit, maan rakenne, läntinen E-Savo

Mikko Penttinen, p. 0400 256 590, talous- ja erityisasiantuntija, talous

Anna Sunio, p. 043 824 9499, emolehmätuotannon asiantuntija, emolehmätuotanto

Niina Saastamoinen, p. 040 735 9912, maidontuotannon asiantuntija, ruokinnan suunnittelu

Tero Tolvanen, p. 040 516 5857, luomuasiantuntija, peltokasvit, herne, marjanviljely, itäinen E-Savo

Aila Asikainen, p. 040 867 5575, luomuasiantuntija, peltokasvit, eläinten siirtymisen suunnittelu (vuorotteluvapaa 12.5.-31.10.2014)

ProAgria Pohjois-Savo

Pirkko Tuominen, p. 0400 124 976, luomun erityisasiantuntija, luomunaudat, ruokinta, nurmipaketit

Heikki Inkeroinen, p. 0400 375 584, perunantuotannon asiantuntija, peruna

Mervi Metros, p. 043 825 1210, kasvintuotannon ja talouden asiantuntija, peltokasvit (Kuopion seutu)

Liisa Pietikäinen, p. 0400 375 583, puutarha-asiantuntija, puutarhakasvit

Jukka Ruotsalainen, p. 0400 172 121, talouden ja kasvintuotannon asiantuntija, peltokasvit (Lapinlahden seutu)

Mikko Saastamoinen, p. 040 480 7272, kasvintuotannon ja talouden asiantuntija, peltokasvit (Koillis-Savo)

Kirsi Tuovinen, p. 040 707 1479, talouden ja kasvintuotannon asiantuntija peltokasvit (Kiuruvesi ja Ylä-Savo)

Panu Zitting, p. 0400 577 253, talouden ja kasvintuotannon asiantuntija, peltokasvit (Pielaveden seutu)

ProAgria Pohjois-Karjala

Ulla Turunen, p. 040 301 2453, luomuasiantuntija, kotieläintuotanto, eläinten siirtymävaihesuunnittelu, peltokasvit

Pasi Hartikainen, p. 040 301 2404, luomuasiantuntija, kasvintuotanto, peltokasvit, siementuotanto, rypsi, talous

Helvi Leinonen, p. 040 301 2420, kasvintuotannon asiantuntija, peltokasvit

Kaisa Matilainen, p. 040 301 2423, huippuosaaja, kasvintuotanto, peltokasvit

Eija Meriläinen-Ruokolainen, p. 040 301 2425, maidontuotannon ja kasvintuotannon asiantuntija, maitotilojen ruokinnan suunnittelu, siirtymävaihesuunnittelu, peltokasvit

Heidi Nevalainen, p. 040 301 2428, kasvintuotannon asiantuntija, peltokasvit

Päivi Turunen, p. 040 301 2452, puutarhatuotannon asiantuntija, puutarhakasvit

Tero Tolvanen, p. 040 301 2457, luomuasiantuntija, rikkakasvien hallinta, muokkaus, marjanviljely, herne, peltokasvit

Mari Vauhkonen, p. 040 301 2466, maidontuotannon asiantuntija, tuotosseurannan erityisasiantuntija, maitotilojen ruokinnan suunnittelu

sähköpostit: etunimi.sukunimi@proagria.fi